

AZ ERDÉLYI LELKIISMERETI SZABADSÁG ÉS VALLÁSI TÜRELEM ÖRÖKSÉGE

THE HERITAGE OF RELIGIOUS TOLERANCE AND FREEDOM OF CONSCIENCE IN TRANSYLVANIA

Bevezetés

A toleranciát nem az Amerikai Egyesült Államokban vagy Kelet-Európában találták ki. A 16. századi Európában több helyen is gyakorolták a vallási toleranciát: Lengyelországban, Magyarországon, Erdélyben. Sajnálatos módon mára ezek feledésbe merültek. Szomorúan kell megállapítanunk, hogy az erdélyi fejedelemséget sokan Drakula gróf személye kapcsán ismerik, aki tulajdonképpen nem is létezett, és nem az első keresztény közösség által, amely kivívta a lelkiismereti és vallásszabadsághoz való jogot. Az erdélyi országgyűlés mindezt 1568-ban Tordán a plébániatemplomban mondta ki egy vallásügyi határozatban, és ez a hely az unitáriusok zarándokhelyévé vált. **(Diarmaid MacCulloch: All Things Made New: The Reformation and Its Legacy, Oxford University Press, 2016, 7–8.)**

Tordai római katolikus templom
Catholic church, Torda (Turda)

Introduction

... the United States did not invent toleration, and neither did Western Europe. In the sixteenth century there were wide areas of toleration in Europe which we have forgotten about, because they were in Eastern Europe – in Poland, Transylvania, Hungary. (...) It is sad that we remember the former eastern European principality of Transylvania for Count Dracula, who never existed, rather than as the first Christian polity officially to declare that everyone ought to be able to worship God in their own way without interference. The Transylvanian Diet (that is, its Parliament) spelled this out as early as 1568, in a Declaration made in the parish church of a town called Torda, a place which should be more of a centre of pilgrimage than it is. **(Diarmaid MacCulloch: All Things Made New: The Reformation and Its Legacy, Oxford University Press, 2016, 7–8.)**

450